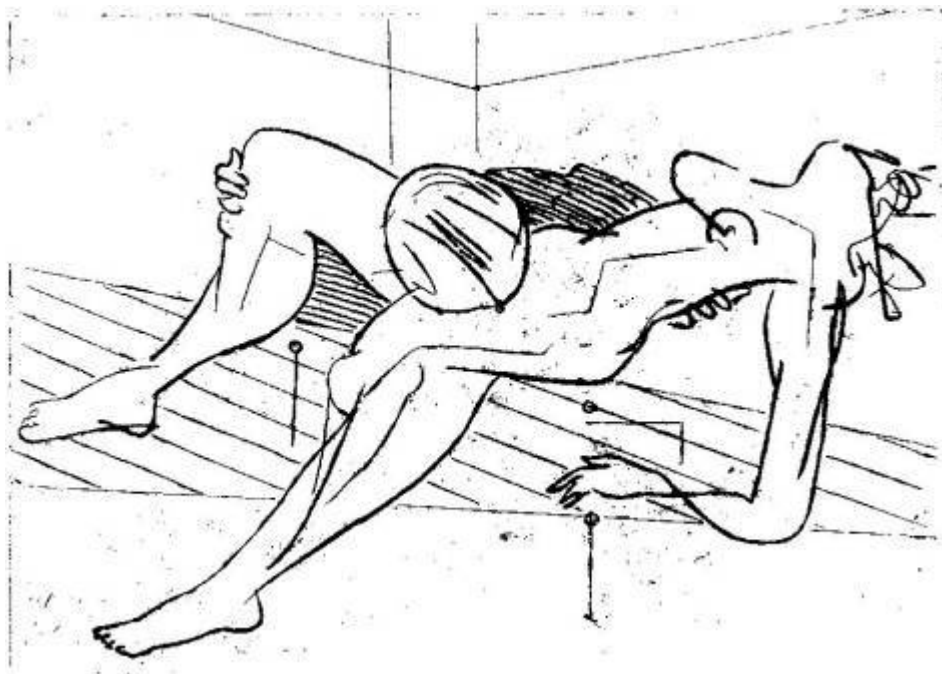

Freud og Freddie var et frækt makkerpar

FISSESLIKKEREN. Et motiv af Wilhelm Freddie fra 1977, der ser pænere ud, end det lyder. - Foto: Illustration fra bogen.

Ligesom psykoanalysens fader var Wilhelm Freddie optaget af sjælen før fornuften.

POLITIKEN SYNES

KØB BOGEN MED 20% RABAT I POLITIKENS BOGHAL

ELLER VIA [POLITIKEN PLUS](#)

AF [Peter Michael Hornung, kunstredaktør](#)

Tilfældigheder kan være forpligtende.

Havde Sønderjyllands Kunstmuseum ikke samlet på surrealisten Wilhelm Freddie's arbejder, og havde samme museum ikke tilfældigvis afholdt en udstilling med det grafiske værk allerede i 1984, var dette vægtige værkkatalog næppe udkommet i Sønderjylland.

For så havde Kunstmuseet i Tønder, som museet hedder i dag, hverken ejet kunstnerens samlede grafiske produktion eller hans fulde fortrolighed, da han levede.

En udskældt surrealist, der engang har været både fængslet og forbudt, har i særlig grad lov til at bekymre sig om sit eftermæle, ja, især det, Freddie var ikke fremmed for tanken om at få et stort bogværk om sin grafik realiseret efter sin død.

For at kunne finansiere udgivelsen forærede han museet to raderplader.

Pladerne rummer hver sin variation over 'Fisselikkeren', et motiv fra 1977, der dog ser pænere ud, end det lyder.

Freud og Freddie

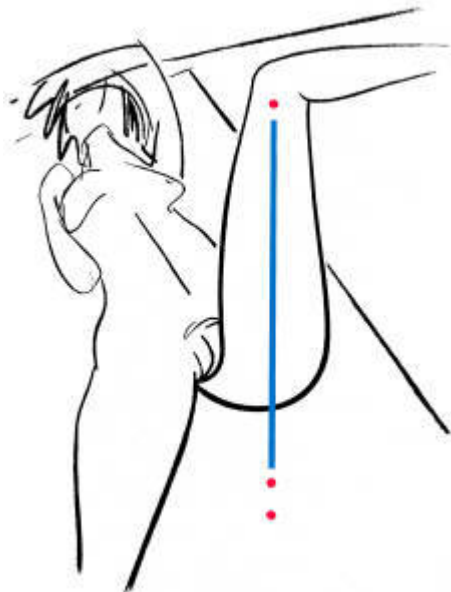
De to blade indgår nu blandt de 106 andre, der dækker Freddie's aktive periode lige fra 1929, hvor han som kunstner endnu ikke lignede sig selv, til 1992, hvor han til gengæld ikke længere lignede den kunstner, der tidligere havde fået værker konfiskeret af politiet.

Kunstneren selv mente, at hans værker viste en ny sandhed hinsides fortrængningerne.

De var kun irrationelle, fordi de saboterede bevidsthedens styrende kontrol. Ordensmagten derimod anså dem for at være obscøne. For Freddie var der aldrig langt fra de irrationelle fantasier til de seksuelle.

Det er ingen tilfældighed, at Freud og Freddie lyder som navnet på et frækt makkerpar.

Som for psykoanalysens fader var det afgørende for Freddie at appellere til det sjælelige, ikke til fornuften, og dermed flytte tyngdepunktet fra det ydre menneske til 'det indre'.

Susanne. Til brug for en galleriudstilling i Lund i foråret 1978 fremstillede Freddie et stort farvelitografi 'Susanne' som udstillingsplakat. Illustration fra bogen

for stærk kost, og hvor kunstmuseerne endnu var noget berøringsangste over for fænomenet Freddie. Derfor er grafikken vigtig.

Fornem udgivelse

Den berøringsangst er forhistorie nu. Siden har Statens Museum for Kunst afholdt to store monografiske Freddie-udstillinger, i 1989 og 2009, og værkataloget fra Tønder, som nu også foreligger i en engelsk udgave, er et udtryk for, at Freddie er ved at indtage en plads på parrasset.

Anerkendelsen har været tøvende og langsommelig, måske også som en konsekvens af, at hans grafiske produktion ikke holder samme høje niveau i alle perioderne. Hovedværket er den såkaldte 'Ars mappe' – med 6 litografier, som han lavede i 1945, efter at han for en tid var flygtet til Sverige.

Det vanvid, som Anden Verdenskrig havde sluppet løs, gav ny ammunition til surrealismens virkelighedssyn. På den baggrund forstår man også Freddie's begejstring for Goya, den spanske kunstner, hvis grafiske blade også voksede i intensitet og dramatisk kraft som en følge af Napoleonskrigene.

'Wilhelm Freddie – det grafiske værk' er en fornem udgivelse, som det sønderjyske museum bør være stolt af. Oversigten bagest i bogen med de små gengivelser virker dog som dobbeltkonfekt, fordi bogens illustrationsdel også er kronologisk opbygget.

Og så er det ærgerligt, at værkets allersidste sidetal har fået lov at skæmme bogens ultimative foto, hvor den meget gamle surrealist hviler ud foran sit gavlmaleri i Århusgade. Skønhedsfejlen skulle ifølge udgiveren være redigeret væk i den engelske udgave, som nu foreligger i en særlig version med et indlagt grafisk originaltryk til i alt 848 kr.

Ressource: http://politiken.dk/kultur/boger/faglitteratur_boger/article878093.ece

Offentliggjort: Jan 12, 2010 8:11 AM

© POLITIKEN.dk

Det var denne indre, ukontrollerede udfordrende forestillingsverden, som han digtede alle sine billeder over, og billeddigtene kunne være alt fra malerier til tegninger, akvareller og grafiske blade.

Han skelnede ikke skarpt mellem de forskellige medier. De var for ham »den samme ting i virkeligheden«, som han fortalte i et interview 1982. Interviewet indgår nu i bogen sammen med en række trykte tekster af Freddie, som Birger Raben-Skov har samlet til lejligheden.

Sen tilgivelse fra museerne
Freddie's kunstsyn havde omkostninger, ikke mindst for Freddie.

Selv det danske retsvæsen var hurtigere til at frikende ham end de danske kunstmuseer. Først i 1986 erhvervede Statens Museum for Kunst sit første Freddie-værk. Det var i forbindelse med udstillingen 'Surrealismen i Danmark. 1930-50', hvor Freddie for første gang var repræsenteret i stor stil.

Før den tid havde kun Den Kgl. Kobberstiksamling og så et par museer uden for København interesseret sig for landets mest isolerede kunstner. I 1972 lavede samlingens leder, Erik Fischer, den første museumsudstilling med Freddie's tegninger, kollager og grafik. Han havde sine gode grunde til at tro på surrealistten.

Ti år tidligere havde han været blandt de meget få, der havde forsvaret Freddie offentligt under retssagen mod ham. Alt det erindrer den norske kunsthistoriker Per Hovdenakk i sin biografiske introduktionstekst.

Til disse oplysninger kan tilføjes, at der året efter, i 1973, kom et illustreret bogværk om Freddie's arbejder på papir, støttet af Ny Carlsbergfondet, og med en introduktion af Fischer. Men det var ikke Fischers arbejdsplads: Statens Museum for Kunst, der stod for udgivelsen. Udgiver var Forlaget Python, hvis adresse på Østerbro i øvrigt var identisk med Hans Henrik Lerfeldts, en meget yngre surrealist, som anså Freddie som en mentor.

Så Freddie's grafiske produktion var med til at bane vejen for hans anerkendelse på et tidspunkt, hvor maleriene og skulpturobjekterne blev anset for at være alt

Selvportræt. Sådan illustrerede Wilhelm Freddie sig selv i 1929. Illustration fra bogen.